

Roser til haver, parker og byrum

PLANTEANVENDELSE. 80 roser er testet i temahaven 'Sunde roser giver glæde og liv' i Valbyparken. De 16 der scorer bedst efter den tyske ADR-standard, får her en nærmere præsentation - de heldige med et foto

Af Julie Schou Christiansen og Charlotte Holde

I temahaven 'Sunde roser giver glæde og liv' i Valbyparken blev der sidst i 2016 plantet 80 forskellige rosensorter. Roserne er de tre følgende år blevet registreret på ni forskellige karakterer ifølge den tyske ADR-standard. Der er repræsentanter fra både buket-, slyng-, buskrose samt storblomstret, bunddække, patio og engelsk rose.

Rosenaftprøvningen kan sammenlignes direkte med park og anlæg da roserne er dyrket under tilsvarende forhold uden planteværn. Da Valbyparken normalt ikke vander, er de kun vandet to gange under tørken i 2018.

Tre meget forskellige år

2017, 2018 og 2019 var tre meget forskellige år med hensyn til nedbør, temperatur og soltimer for roserne hvilket også kan ses på resultaterne. I 2017 kunne 26 af rosensorterne leve op til ADR-standard. I 2018 var det 45 sorter mens antallet i 2019 faldt til 14. Faldet i 2019 tilskrives tørken som gav et højt tørkeindeks i 2018 og fortsatte i første del af 2019.

2017 var meget regnfuldt mens 2018 var ekstraordinært varmt og solrigt med stor mangel på nedbør hvilket førte til tørke. 2019 lå vejrmæssigt stort set midt imellem de to andre år når der ses på både nedbør, temperatur og soltimer.

Sorter der opfylder ADR-standard alle tre år:

Opsummeres alle tre år, er der 4 sorter ud af de 80 som opfylder ADR-standard for 'bladsundhed' og 'summen af karakter' som er den måde ADR opgøres på. Det er følgende sorter:

- Rosa 'Westzeit' (buketrose) der har en lang blomstringsperiode og blomsterrighed. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Den er selvrensende, men ikke perfekt. Den har meget svag til god duft. Det er den sort der ud af de fire har det bedste helhedsindtryk.
- Rosa 'Rainbow Knock Out' (buketrose) der også har en lang blomstringsperiode og blomsterrighed. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Den er næsten selvrensende og har



Temahaven 'Sunde roser giver glæde og liv'. Foto: Julie Schou Christiansen.

svag til meget svag duft. Den scorer godt i helhedsindtryk.

- Rosa 'Bassino' (bunddækkerose) der har en lang blomstringsperiode og blomsterrighed. Der ses ingen bladsygdomme. Den er helt selvrensende og blomsterne har en flot klar farve og svag duft. Den scorer godt i helhedsindtryk alle 3 år.

- Rosa 'Flirt' (patio) er selvrensende og har svag til ingen duft. Der ses stort set ingen bladsygdomme, og den scorer godt i helhedsindtryk alle 3 år.

Sorter der næsten opfylder ADR-standard alle tre år:

Slækkes der en smule på kravene kommer flere sorter med. Følgende sorter kommer med hvis krav til bladsundhed fastholdes, mens kravet til 'summen af karakter' reduceres til 70. Helhedsindtryksmæssigt adskiller de sig ikke meget fra de fire sorter som lever op til ADR-standard.

Det er rimeligt at foretage denne anden kategorisering da det vedrører karakterer som duft, selvrensning og blomsterrighed som ikke vil

have høj prioritet i alle anvendelser.

- Rosa 'Pink Paradise' (storblomstret) har en lang blomstringsperiode og god blomsterrighed i forhold til det er en storblomstret rose. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Den scorer ikke så højt på selvrensning. Den har svag duft og bemærkning for flot farve og godt helhedsindtryk.

- Rosa 'Louise Bugnet' (buskrose) har en lidt kortere blomstringsperiode og er god selvrensende i alle tre år. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Den har meget duft. Helhedsindtrykket er godt.

- Rosa 'Dronning Dorothea' (buketrose) har overvejende en lang blomstringsperiode og god blomsterrighed. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Det er svingende hvor selvrensende den er, og den har ingen til svag duft. Godt helhedsindtryk i alle 3 år.

- Rosa 'Pink Flower Circus' (buketrose) har knap så lang blomstringsperiode, men god blomsterrighed. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Selvrensningen svinger. Den har

Rosa 'Rainbow Knock Out' (buketrose). Foto: Julie Schou Christiansen.



Rosa 'Bassino' (bunddækkerose). Foto: Julie Schou Christiansen.





Rosa 'Westzeit' (buketrose). Foto: Julie Schou Christiansen.



• Rosa 'Queen of Sweden' (buskrose). Foto: Julie Schou Christiansen.

REGISTRERING MED ADR-STANDARDEN

■ Til registrering af roserne er anvendt den tyske ADR-standard som er meget lig den gamle danske metode til at bedømme roser.

■ Følgende karakterer er registreret: hårdførhed, vækstkraft, bladsundhed, knop- og blomsterform, blomsterrighed, farve, duft, selvrensning og helhedsindtryk.

■ For at få ADR-prædikamentet i Tyskland kræves en gennemsnitlig bladsundhed på 25-30 point, og at gennemsnit af de tre års karaktersum er 75-100 point set over tre år. Det er udgangspunktet for vurderingen af resultaterne i denne rosenafprøvning.

■ Roserne er registreret fire gange hvert år fordelt over vækstsæsonerne.

■ Oversigt over alle sorters score i ADR-standard kan rekvireres på mail juch@hortiadvise.dk.

ingen til svag duft. Godt helhedsindtryk i alle 3 år.

• Rosa 'Queen of Sweden' (buskrose) har en lang blomstringsperiode og middel blomsterrighed i alle tre år. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Den er helt god til selvrensning og har en intensiv til god duft samt et godt helhedsindtryk.

• Rosa 'Camelot' (slyngrose) har knap så lang blomstringsperiode og er lidt svingende i selvrensningen. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Den har en god duft og godt helhedsindtryk.

• Rosa 'Olivia Rose Austin' (engelsk rose) har en lang blomstringsperiode og god blomsterrighed. Der ses stort set ingen bladsygdomme. Den er god i selvrensning og har god duft og godt helhedsindtryk.

Rosensorter der opfylder ADR-standard i 2017 og 2018:

Følgende sorter er kun faldet ud fordi de ikke opfylder kriterierne for bladsundhed i 2019, men de gør det for 2017 og 2018, og karaktersummen lig-

ger også over grænsen alle år. Helhedsindtryksmæssigt adskiller de sig ikke meget fra de ovennævnte sorter som lever op til ADR-standard.

Baggrunden for at fremhæve disse rosenarter er at der i 2019 er registreret bladsygdomme allerede i den første registrering 25. juni. Det viser at det høje tørkeindeks i både 2018 og 2019 har haft indflydelse på planternes vækst. Tørken i 2018 har svækket dem og gjort dem mere modtagelige i 2019 for bladsygdomme tidligere på året end normalt.

• Rosa 'Stadt Rom' (bunddække rose) har en lang blomstringsperiode og middel blomsterrighed. Den er helt selvrensende i alle årene og har flot farve samt ingen til svag duft. Helhedsindtryk er godt til rigtig godt.

• Rosa 'Salsa' (bunddækkeroser) har en lang blomstringsperiode og middel blomsterrighed. Den er næsten helt selvrensende i alle årene og har svag/god duft. Helhedsindtryk er godt alle 3 år.

• Rosa 'Romina' (storblomstret) har en lidt kortere blom-

stringsperiode og er svingende i blomsterrighed. Den er helt selvrensende i alle tre år. Ingen til god duft. Helhedsindtryk er godt.

• Rosa 'Vulcano Flower Circus' (buketrose) har overvejende en lang blomstringsperiode og god blomsterrighed. Den er helt selvrensende og har god/svag duft og scorer ekstra for farven. Helhedsindtryk er godt.

• Rosa 'Jasmina' (slyngrose) har en forholdsvis lang blomstringsperiode. Blomsterrighed var bedst i 2019, men lidt dårligere i 2018. Den er god til helt selvrensende og svag/god duft. Helhedsindtrykket er godt. □

PROJEKTSTØTTE

Projektet er støttet af Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter og fra Miljø- og Fødevarerministeriets Erhvervsudviklingsordning 2016: 'Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne'.

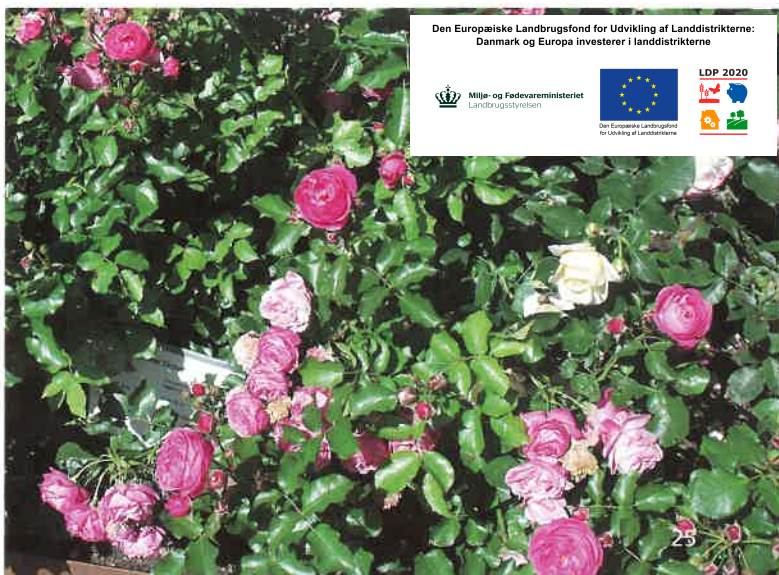
SKRIBENTER

Julie Schou Christiansen og Charlotte Holde er konsulenter hos Horti Advice.

Rosa 'Pink Paradise' (storblomstret). Foto: Julie Schou Christiansen.



Rosa 'Pink Flower Circus' (buketrose). Foto: Julie Schou Christiansen.



Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne



LDP 2020
Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrug og Fiskeri
Det Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne